

VENDIM
Nr. 63, datë 4.11.2016

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja	kryetar i Gjykatës Kushtetuese		
Vladimir Kristo	anëtar i	“	“
Sokol Berberi	anëtar i	“	“
Altina Xhoxhaj	anëtare e	“	“
Fatmir Hoxha	anëtar i	“	“
Gani Dizdari	anëtar i	“	“
Fatos Lulo	anëtar i	“	“
Vitore Tusha	anëtare e	“	“

me sekretare Edmira Babaj, në datën 6.7.2016 mori në shqyrtim, mbi bazë dokumentesh, çështjen nr. 39 Akti, që i përket:

KËRKUES: Bardhyl Ibra

OBJEKTI: Shfuqizimi si i papajtueshëm me Kushtetutën i vendimit nr. 582 akti, datë 9.9.2015, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë.

Konstatimi i cenimit të aksesit si rezultat i mosdërgimit nga administrata gjyqësore në Gjykatën e Apelit Tiranë të ankimit kundër vendimit nr. 700 akti, datë 20.10.2015 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë dhe në Gjykatën e Lartë të rekursit kundër vendimit nr. 582 akti, datë 9.9.2015 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë.

Detyrimi i Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë për shpërblimin e dëmit jashtëkontraktor material dhe moral në shumën 1.500.000 lekë, të shkaktuar nga veprimet e qëllimshme të administratës shtetërore.

BAZA LIGJORE: Nenet 7, 15/2, 17/2, 18/1, 18/2, 18/3, 25, 42/1, 42/2, 43, 44, 131/f, 132/1, 134/1/g dhe 145/3 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; nenet 6/1 dhe 8 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut; nenet 2, 25, 27 dhe 30 të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatoren e çështjes Vitore Tusha, mori në shqyrtim pretendimet me shkrim të kërkuarit, që kërkonte pranimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Kërkuarisi është akuzuar për kryerjen e veprës penale të parashikuar nga neni 246/1 i Kodit Penal (KP), të ndryshuar dhe ndiqet penalisht nën masën e sigurisë “Arrest shtëpie”. Gjatë procesit ai i është drejtuar Prokurorisë së Rrethit Gjyqësor Elbasan me kërkesë për zëvendësimin e prokurorit të çështjes, kërkesë e cila nuk është pranuar. Kërkuarisi është njoftuar zyrtarisht për vendimin e prokurorit të Rrethit Gjyqësor Elbasan në datën 18.2.2015 dhe për vendimin e Prokurorit të Përgjithshëm në datën 13.3.2015.

2. Kundër vendimit të Prokurorit të Përgjithshëm kërkuarisi ka paraqitur ankim në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë, duke kërkuar gjithashtu edhe zëvendësimin e prokurorit të çështjes. Në seancën gjyqësore të datës 20.5.2015 kërkuarisi ka paraqitur kërkesë edhe për përjashtimin e gjyqtarës nga gjykimi i çështjes. Ndërkohë, në seancën gjyqësore të datës 9.9.2015, Prokuroria ka paraqitur aktin procedural “Njoftim për pjesëmarrje në gjykim”, sipas të cilit çështja penale në ngarkim të

kërkuesit kishte kaluar në shqyrtim gjyqësor pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Elbasan. Për rrjedhojë, Prokuroria i ka kërkuar gjykatës shpalljen e moskompetencës, kërkesë e cila është pranuar me vendimin nr. 582 akti, datë 9.9.2015 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë. Kërkuesi ka depozituar rekurs kundër këtij vendimi.

3. Ndërkohë, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr. 700 akti, datë 20.10.2015, për shkak të mosparaqitjes së palëve ndërgjyqëse, ka vendosur pushimin e gjykimit të çështjes penale me objekt përjashtimin e gjyqtarës M.L. nga gjykimi i çështjes penale nr. 582, datë 15.4.2015. Kundër këtij vendimi kërkuesi ka depozituar ankim.

II

4. **Kërkuesi** i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese në datën 25.3.2016, duke parashtruar në mënyrë të përmblendhur si vijon:

4.1 Është cenuar *e drejta e ankimit*, në kuptim të nenit 43 të Kushtetutës dhe nenit 419 të Kodit të Procedurës Penale (KPP), pasi vendimi nr. 582 akti, datë 9.9.2015 i Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë, me të cilin u shpall moskompetenca për gjykimin e kërkesës për përjashtimin e prokurorit nuk shprehej për të drejtën e kërkuesit për ta kundërshtuar atë në një shkallë më të lartë.

4.2 Është cenuar *e drejta e aksesit në gjykatë*, pasi sipas nenit 420 të KPP-së, mospranimi i ankimit apo i rekursit nuk është kompetencë e kancelarit të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë, por respektivisht e Gjykatës së Apelit ose e Gjykatës së Lartë. Për më tepër, sipas nenit 419 të KPP-së, aktet e procedimit bashkë me ankimin dërgohen nga gjykata që ka dhënë vendimin në gjykatën që do të shqyrtojë çështjen brenda 10 ditëve.

4.3 Shqyrtimi i çështjes njëkohësisht nga dy gjyqtarë bie ndesh me nenin 18/2 të KPP-së, sipas të cilit gjyqtari nuk mund të japë ose të marrë pjesë në dhënien e vendimit derisa të jepet vendimi që e deklaron të papranueshme ose që e rrëzon kërkesën e përjashtimit.

4.4 Punonjësit e administratës kanë cenuar të drejtat kushtetuese, për rrjedhojë, bazuar edhe në jurisprudencën e GJEDNJ-së, kërkuesi duhet të dëmshpërblehet në shumën prej 1 500 000 lekësh për dëmin e pësuar.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuesit

5. Kërkuesi legjitimohet *ratione personae*, në kuptim të rregullimit kushtetues të neneve 131/f dhe 134/g të Kushtetutës dhe *ratione temporis*, pasi kërkesa është paraqitur brenda afatit të parashikuar nga neni 30/2 i ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese”.

6. Në lidhje me legjitimitimin *ratione materiae*, Gjykata Kushtetuese ndërhyr në ato raste kur, përmes veprimeve të tyre, gjykatat e zakonshme cenojnë të drejtën për një proces të rregullt ligjor. Në këto raste, Gjykata nuk bën rivlerësimin e fakteve dhe të rrethanave, por një vlerësim të natyrës kushtetuese, të dallueshëm nga ai i gjykatave të juridiksionit të zakonshëm. Gjykata e analizon ligjin, faktin dhe rrethanën përkatëse në atë dimension që ka ndikim mbi të drejtat dhe liritë e parashikuara nga nenet 42 dhe 131/f të Kushtetutës, gjë e cila përbën juridiksionin e saj kushtetues. Detyra e Gjykatës nuk është zgjidhja e një mosmarrëveshjeje juridike për çështje fakti, por identifikimi i fakteve të natyrës kushtetuese, të cilat shërbejnë për realizimin e kompetencave të saj dhe përbëjnë elementin thelbësor në përcaktimin e autoritetit të një gjykimi kushtetues (*shih vendimet nr. 14, datë 3.6.2009; nr. 16, datë 19.4.2013 të Gjykatës Kushtetuese*). Në këtë kuptim, interpretimi i ligjit, zbatimi i tij në çështjet konkrete, si dhe vlerësimi i fakteve dhe rrethanave janë çështje që ndajnë juridiksionin e gjykatave të zakonshme nga juridiksioni kushtetues (*shih vendimet nr. 22, datë 22.7.2009; nr. 31, datë*

5.7.2011; nr. 3, datë 19.2.2013; nr. 3, datë 23.2.2016 të Gjykatës Kushtetuese).

7. Në vështrim të standardeve të mësipërme Gjykata vlerëson se kërkuesi nuk legjitimohet për vënien në lëvizje të juridiksionit kushtetues për kërkimin për dëmshpërblimin, sepse kjo është një çështje që i takon juridiksionit të gjykatave të zakonshme. Në lidhje me kërkimin për shfuqizimin e vendimit nr. 582, datë 9.9.2015, Gjykata çmon se nuk mund të vijojë analizën, pasi në referim të nenit 131/f të Kushtetutës ajo është kompetente për gjykimin përfundimtar të ankesave të individëve për shkeljen e të drejtave të tyre kushtetuese për një proces të rregullt ligjor, pasi të jenë shteruar të gjitha mjetet juridike për mbrojtjen e këtyre të drejtave.

8. Ndërkohë, Gjykata vlerëson se pretendimet e tjera të kërkuesit lidhen me të drejtën për akses në gjykim dhe si të tilla, *prima facie*, ato bien në fushën e veprimit të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së, prandaj do të shqyrtohen në vijim në këndvështrim të standardeve që imponon procesi i rregullt ligjor në kuptimin kushtetues.

B. Për pretendimin e cenimit të së drejtës së aksesit

9. Kërkuesi ka pretenduar se qëndrimi i kancelarit të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë për mosdërgimin e ankimit dhe të rekursit të paraqitur prej tij sepse nuk plotësonin kushtet për t'u shqyrtuar nga Gjykata e Apelit dhe nga Gjykata e Lartë, i ka cenuar të drejtën e aksesit.

10. Në jurisprudencën e saj Gjykata është shprehur se e drejta për t'iu drejtuar gjykatës është një nga elementet më të rëndësishme të procesit të rregullt ligjor, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut (KEDNJ). Kjo e drejtë e individit nuk përfshin vetëm të drejtën për të filluar një proces, por edhe të drejtën për të pasur, nga ana e gjykatës, një zgjidhje përfundimtare për mosmarrëveshjen objekt gjykimi, pasi aksesit në gjykatë duhet të jetë substantiv dhe jo thjesht formal (*shih vendimet nr. 14, datë 3.6.2009; nr. 41, datë 28.9.2011; nr. 21, datë 29.4.2013 të Gjykatës Kushtetuese*). Sipas jurisprudencës kushtetuese e drejta e aksesit u garanton subjekteve të cenuara të drejtën t'i drejtohen një gjykate, e cila do t'i dëgjojë pretendimet e tyre dhe do të shpallë një vendim pas një gjykimi të drejtë dhe publik. Administrimi i mirë i drejtësisë fillon me garancinë që një individ të ketë akses në gjykatë, për t'i siguruar atij të gjitha aspektet e një forme gjyqësore të shqyrtimit të çështjes. Në këtë kuptim, ky standard përfshin të drejtën për gjykim, ku e drejta e aksesit, që është e drejta për të vënë në lëvizje gjykatën, për çështjet civile, përbën një aspekt të saj. E drejta e aksesit në një organ gjyqësor duhet të jetë një e drejtë që lidhet me themelin dhe jo një e drejtë e pastër formale. Aksesit në gjykatë duhet të jetë substantiv dhe jo thjesht formal. Mohimi i së drejtës për t'iu drejtuar gjykatës dhe për të marrë një përgjigje përfundimtare prej saj për pretendimet e ngritura, përbën cenim të së drejtës themelore për një proces të rregullt ligjor (*shih vendimin nr. 2, datë 29.1.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

11. Nga rrethanat e çështjes konkrete Gjykata vëren se kërkuesi ka paraqitur rekurs kundër vendimit nr. 582, datë 9.9.2015 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë që ka shpallur moskompetencën për shqyrtimin e çështjes penale dhe ankim kundër vendimit nr. 700, datë 20.10.2015 të të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë, që vendosi pushimin e çështjes me objekt gjykimi përjashtimin e gjyqtarës. Nga aktet bashkëngjitur kërkesës rezulton se kërkuesi në datën 19.9.2015 ka depozituar pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë dy kërkesa drejtuar kryetarit të asaj gjykate, ku kërkon të informohet në lidhje me veprimet procedurale të kryera lidhur me ankimin dhe rekursin e depozituar në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë.

12. Gjykata konstaton se me shkresën nr. 1595/1, datë 22.9.2015 të kancelarit të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë kërkuesi është informuar fillimisht se: "... *ju bëjmë me dije se për dosjen penale nr. 582, datë 9.9.2015 është shpallur moskompetenca dhe aktet janë dërguar në Gjykatën e Elbasanit, e cila është kompetente për shqyrtimin e kësaj kërkesë*". Po ashtu, Gjykata vëren se me shkresën nr. 1684/1prot, datë 23.10.2015 të kancelarit të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë kërkuesi është informuar: "*Nga ana juaj, me shkresën nr. 1684 prot., datë 1.10.2015, është paraqitur rekurs kundër vendimit nr. 582 akti, datë 9.9.2015, i cili i drejtohet Gjykatës së Lartë. Në bazë të nenit 431 të KPP-së janë objekt rekursi të drejtpërdrejtë në*

Gjykatën e Lartë vendimet e gjykatës për mosmarrëveshjet lidhur me juridiksionin dhe kompetencat, si dhe rastet e veçanta të parashikuara nga ligji. Për më tepër në vendim nuk parashikohet e drejta e ankimit dhe në këto kushte rekursi juaj nuk mund të vibet në lëvizje”. Në lidhje me informacionin që kërkuesi ka kërkuar për fazën procedurale në të cilën ndodhej ankimi kundër vendimit nr. 700 akti, datë 20.5.2015, Gjykata vëren se me shkresën nr. 1236/1 prot., datë 15.6.2016 të kancelarit të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë kërkuesi është vënë në dijeni se “Dosja është dërguar në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Elbasan me shkresën nr. 2245/1, datë 28.12.2015.”.

13. Gjykata, referuar nenit 413 të Kodit të Procedurës Penale, vëren se akti i ankimit paraqitet në sekretarinë e gjykatës që ka dhënë vendimin e ankimuar. Në lidhje me dërgimin e akteve, neni 419 i KPP-së parashikon se është gjykata që ka dhënë vendimin ajo që brenda 10 ditëve i dërgon gjykatës që do të shqyrtojë çështjen aktet e procedimit dhe ankimin.

14. Bazuar në parashikimin e mësipërm ligjor, Gjykata vlerëson se normat procedurale kanë përcaktuar sekretarinë e gjykatës që ka dhënë vendimin si organin që ka kompetencë regjistrimin e ankimit të paraqitur kundër vendimit apo dërgimin e akteve në gjykatën që do të shqyrtojë ankimin.

15. Për sa i takon rolin të kancelarit të gjykatës në veprimet e mësipërme procedurale, Gjykata vëren se KPP-ja nuk ka përcaktuar shprehimisht ndonjë kompetencë. Referuar nenit 37 të ligjit nr. 9877, datë 18.2.2008, “Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, Gjykata konstaton se kancelari i gjykatës drejton dhe përgjigjet për shërbimet ndihmëse në gjykatë, kurse sipas nenit 38 kompetencat e tij përfshijnë: “... b) mbikëqyr procesin e organizimit dhe të dokumentimit të ndarjes së çështjeve gjyqësore nëpërmjet shortit, si dhe nënshkruan përcjelljen e praktikës së çështjes gjyqësore te gjyqtari i caktuar; c) ndjek ecurinë e dorëzimit të dosjeve gjyqësore të përfunduara në sekretarinë gjyqësore, në përputhje me afatet procedurale të parashikuara në ligj; ç) shpall listën e ekspertëve të licencuar, sipas fushave përkatëse; d) mbikëqyr disiplinën në punë të punonjësve të administratës gjyqësore; dh) siguron mjedis të veçantë brenda gjykatës për studimin e dosjeve gjyqësore nga avokatët, prokurorët, ekspertët, përfaqësuesit e palëve ose personat që e kanë këtë të drejtë; e) miraton orarin e shërbimeve që përmbushen nga strukturat e administratës gjyqësore dhe përcakton orarin e pritjes së popullit.”.

16. Në vështrim të sa më sipër Gjykata vlerëson kancelari i Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë ka kryer veprime që bien në kundërshtim me përmbajtjen e rregullave procedurale dhe praktikën gjyqësore që garantojnë kontrollin gjyqësor në gjykatat më të larta të pretendimeve të palëve në proces lidhje me kompetencën e gjykatës. Në këtë kuptim, Gjykata çmon se aktet e nxjerra prej kancelarit i kanë mohuar kërkuesit të drejtën e aksesit në gjykatë.

17. Për rrjedhojë, arrin në përfundimin se pretendimi i kërkuesit për cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, është i bazuar dhe duhet pranuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës, si dhe të neneve 72 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

VENDOSI:

- Pranimin pjesërisht të kërkesës.
- Konstatimin e cenimit të së drejtës së kërkuesit Bardhyl Ibra për akses në Gjykatën e Apelit Tiranë dhe në Gjykatën e Lartë.
- Rrëzimin e kërkesës për pretendimet e tjera.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë pro: Bashkim Dedja (kryetar), Sokol Berberi, Vladimir Kristo, Gani Dizdari, Fatmir

Hoxha, Vitore Tusha, Fatos Lulo
Anëtarë kundër: Altina Xhoxhaj